

درس ششم پیامدهای جهان اجتماعی (درهایی که جهان اجتماعی به روی ما می‌گشاید و درهایی که می‌بندد)

آیا جهان اجتماعی صرفاً تابع خواست و ارادهٔ افراد است؟
افراد انسانی چگونه در ساختن جهان اجتماعی و تداوم آن مشارکت می‌کنند؟
در درس‌های گذشته بیان شد که افراد انسانی با آگاهی و ارادهٔ خود به کنش اجتماعی می‌پردازند و با همین کنش‌ها در ساختن جهان اجتماعی و تداوم آن مشارکت می‌کنند. آیا این بدان معناست که ما همواره می‌توانیم هرگونه بخواهیم جهان اجتماعی را بسازیم یا تغییر دهیم؟ یا اینکه جهان اجتماعی پیامدهایی دارد که بر اراده و فعالیت‌های ما تأثیر می‌گذارد؟

شاه انوشیروان به موسم دی / رفت بیرون ز شهر بهر شکار / در سر راه دید مزرعه‌ای / که در آن بود مردم بسیار / اندر آن دشت پیرمردی دید / که گذشته است عمر او ز نود / دانه جوز در زمین می‌کاشت / که به فصل بهار سبز شود / گفت کسری به پیرمرد حریص / که چرا حرص می‌زنی چندین؟ / پای‌های تو بر لب گور است / تو کنون جوز می‌کنی به زمین / مرد دهقان به شاه کسری گفت / مردم از کاشتن زیان نبرند / دگران کاشتند و ما خوردیم / ما بکاریم و دیگران بخورند **منظور از " سهم مردگان در ساختن جهان اجتماعی بیشتر از سهم زندگان است" یعنی چه؟** ملک الشعرا بهار یکی از جامعه‌شناسان به پرسش بالا این‌گونه پاسخ می‌دهد که سهم مردگان در ساختن جهان اجتماعی بیشتر از سهم زندگان است؛ یعنی سهم پیشینیان ما در ساختن جهان اجتماعی بیشتر از ماست. همچنان که سهم ما در ساختن جهان آیندگان بیش از آنهاست. شما چه فکر می‌کنید؟

کلاس درس خود را در نظر بگیرید و سهم خودتان، معاصران و پیشینیان را در شکل‌گیری

آن، شناسایی کنید. سهم کدام یک قابل انکار است؟

کلاس مجموعه‌ای از بخش‌های فیزیکی و انسانی و فکری است

ساختمان و فضا و مکان مدرسه مربوط به گذشتگان و معاصران است

تمام دانش و علومی که در کتابهای درسی می‌خوانیم حاصل تلاش گذشتگان است و معاصران نیز علومی به آن افزوده اند ۴۹

فرهنگ علم آموزی و مدرسه رفتن نیز، یک روزه اختراع نشده و حاصل تلاش گذشتگان است Hamyar.in

زندگی اجتماعی به منزله گفت‌وگو تصور کنید وارد یک اتاق پذیرایی می‌شوید. دیر رسیده‌اید. وقتی که وارد می‌شوید، دیگران پیش از شما آمده‌اند و درگیر بحثی داغ هستند که نمی‌توانند آن را حتی برای چند لحظه متوقف کنند و به شما بگویند که موضوع چیست. بحث، پیش از آنکه هر یک از افراد به آنجا رسیده باشند، شروع شده است و بنابراین هیچ یک از حاضران واجد شرایط لازم نیست که بتواند به شما بگوید این بحث از چه مراحل گذشته است. مدتی می‌نشینید و گوش می‌دهید بعد به این نتیجه می‌رسید که متوجه موضوع بحث شده‌اید. آنگاه شما هم وارد بحث می‌شوید و نظر خودتان را می‌گویید. کسی به شما پاسخ می‌دهد؛ شما هم پاسخ او را می‌دهید. کسی دیگر به دفاع از شما برمی‌خیزد و یکی دیگر به صف طرف مقابل شما می‌پیوندد... به هر صورت بحث پایان‌ناپذیر است. دیر وقت می‌شود و شما باید بروید، اما بحث و گفت‌وگو همچنان ادامه دارد.

آیا جهان اجتماعی فقط وابسته به خواست و اراده ماست و ما هر گونه که بخواهیم می‌توانیم آن را بسازیم و تغییر بدهیم؟

(جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید. ولی این پدیده، پس از آنکه با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک افراد نیست. این پیامدها خود، موقعیت جدیدی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.)

قبلاً از تفاوت کنش انسان‌ها و فعالیت حیوانات سخن گفتیم. یکی از تفاوت‌های ما و حیوانات، در خانه‌سازی آشکار می‌شود. حیوانات هم مثل ما انسان‌ها که به خانه و سرپناه نیاز داریم، به لانه و سرپناه احتیاج دارند. بیشتر حیوانات خانه می‌سازند. خانه حیوانات ممکن است در مکان، شکل، مصالح، استحکام و... با خانه انسان‌ها تفاوت‌هایی داشته باشد. ولی مهم‌ترین تفاوت خانه‌سازی انسان و حیوان در این است که انسان پس از ساختن خانه‌اش ناچار می‌شود

متناسب با شرایط خانه، در خود و شیوه زندگی‌اش تغییر ایجاد کند. به همین دلیل شیوه زندگی انسان کوچ‌نشین، یک‌جانشین و شهرنشین متفاوت می‌شود.

■ فرصت‌ها و محدودیت‌ها

مُنْفَعِل = بی اراده و بدون اختیار

جهان اجتماعی را می‌توان همچون خانه‌ای در نظر گرفت که انسان می‌سازد؛ ولی این خانه پس از ساخته شدن، الزام‌ها و پیامدهایی برای انسان پدید می‌آورد که رفتار و زندگی او را متأثر می‌سازد. ما انسان‌ها در جهانی دیده می‌کشاییم که توسط گذشتگان ما پدید آمده است؛ جهانی که باورها، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای آن شکل گرفته‌اند و به فعالیت اجتماعی ما شکل می‌دهند؛ اما **آیا ما در مقابل جهان اجتماعی که توسط گذشتگان پدید آمده است صرفاً کنش‌گری منفعل هستیم؟** یک از ما در برابر نتایج کنش گذشتگان صرفاً کنش‌گری منفعل و مجبور نیستیم بلکه می‌توانیم یا در جهت تداوم، گسترش و پیشرفت این جهان حرکت کنیم یا در مسیر حرکت به سوی جهان اجتماعی جدیدی گام برداریم. ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند. هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود، و در پی آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

هر جهان اجتماعی تا چه زمانی می‌تواند پا بر جا بماند؟
و یا آیا با تغییر جهان اجتماعی، پیامدها و الزامات آن هم تغییر می‌کند؟

تحلیل کنید

برابر مقررات، همراه داشتن جزوه و کتاب‌درسی در جلسه امتحان ممنوع است. فرصت‌ها و محدودیت‌های این ممنوعیت را تحلیل کنید.

پیامدهای جهان اجتماعی فرصت‌اند یا محدودیت؟

برخی گمان می‌کنند پیامدهای جهان اجتماعی محدودکننده افراد است و برخی دیگر معتقدند که فرصت‌های جدیدی برای انسان پدید می‌آورد. شما در این باره چه فکر می‌کنید؟

هر خانه‌ای نقشه‌ای دارد که یک معمار، آن را در قالب در و دیوار بنا می‌کند. بدون این اجزا، هیچ نقشه‌ای بر روی زمین تبدیل به خانه واقعی نمی‌شود. آیا یک خانه می‌تواند تنها از در، یا تنها از دیوار ساخته شده باشد؟ اگر صرفاً از دیوار ساخته شده باشد، ورود و خروج به آن غیرممکن می‌شود و اگر همه‌اش در و پنجره باشد، امنیت و آرامش اهل خانه را تأمین نمی‌کند. اگر درها و دیوارها را فرصت‌ها و محدودیت‌های خانه فرض کنیم، هیچ خانه‌ای بدون این فرصت‌ها و محدودیت‌ها ممکن نمی‌شود. جهان اجتماعی نیز در قالب فرصت‌ها و محدودیت‌ها (یا همان بایدها و نبایدها) تحقق می‌یابد. منظور از فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی چیست؟

■ فرصت‌ها و محدودیت‌های بزرگراه‌ها

قوانین راهنمایی و رانندگی چه فرصت‌ها و چه محدودیت‌هایی برای ما ایجاد می‌کند؟

قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی را در نظر بگیرید. این قواعد را انسان‌ها وضع می‌کنند.

محدودیت ← اجرای این مقررات برای رانندگان و عابران محدودیت‌هایی پدید می‌آورد. آیا می‌توانید بعضی

از این محدودیت‌ها را نام ببرید؟ به نظر شما اگر مقررات راهنمایی و رانندگی برداشته شود چه

اتفاقی می‌افتد؟ آیا در آن صورت رانندگان و عابران می‌توانند با ایمنی تردد کنند؟

بنابراین، مقررات راهنمایی و رانندگی با آنکه محدودیت‌هایی به وجود می‌آورند، عمل کردن

به آنها، فرصت رفت و آمد ایمن و سریع را نیز به دنبال دارد. **فرصت** ←

فرصت‌ها و محدودیت‌های زبانی که مردم یک جامعه با آن صحبت می‌کنند چیست؟ دی 99

به زبانی که مردم یک جامعه با آن صحبت می‌کنند، توجه کنید. این زبان، دستور و قواعد

پیچیده‌ای دارد. مردمی که با آن سخن می‌گویند، باید قواعدش را بیاموزند و در چارچوب آن حرف

بزنند. آنها نمی‌توانند هرگونه که دلشان بخواهد صداها، حرف‌ها، کلمات و جملات را به کار ببرند.

با این حال همین محدودیت‌ها، فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می‌آورد. **فرصت**

* بخش‌های مختلف جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند. فرصت‌ها و محدودیت‌ها

به یکدیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند. به عبارت دقیق‌تر، فرصت‌ها

و محدودیت‌ها، دو روی یک سکه‌اند.

* (هر جهان اجتماعی نیز براساس عقاید و ارزش‌های خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای

انسان فراهم می‌کند و ممکن است ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر را نادیده بگیرد.)

* (جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آنها و نیز فرصت‌ها و

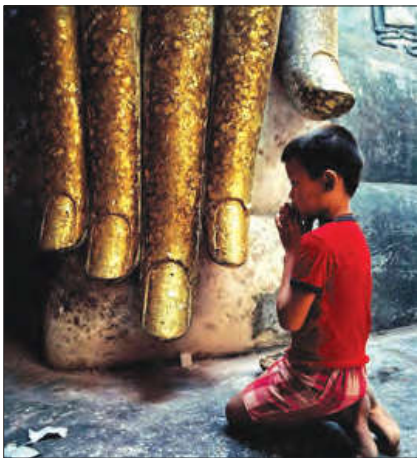
محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.)

* منظور از اینکه فرصت‌ها و محدودیت‌ها دو روی یک سکه‌اند چیست؟

* آیا جهان‌های اجتماعی مختلف به صورت یکسان به انسان‌ها فرصت و محدودیت می‌دهند؟

* جهان‌های اجتماعی چگونه ارزیابی می‌شوند؟

فرصت‌ها و محدودیت‌های اجتماعی هیچ رابطه‌ای با هم ندارند. غ. شهریور ۹۸

■ بت پرستی

■ تسلط بر طبیعت

برخی از جهان‌های اجتماعی، استعدادها و سرمایه‌های معنوی انسان را نادیده می‌گیرند یا فرصت شکوفایی فطرت آدمی را فراهم نمی‌آورند. برخی دیگر، مانع بسط ابعاد دنیوی وجود انسان می‌شوند و نسبت به نیازهای مادی و دنیوی انسان بی‌توجه‌اند و با رویکرد دنیاگریز خود، از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.^۱ در فعالیت آخر درس اول از شما خواسته شده است آیه ۳۸ سوره مدثر را تحلیل کنید. اکنون دوباره تلاش کنید و این آیه را دقیق‌تر تحلیل کنید.

گفت‌وگو کنید

بدون تردید همه ما، حتی محروم‌ترین افراد - اگر چه به صورت نابرابر - از جهان اجتماعی و نظم اجتماعی حاصل از آن فوایدی به‌دست می‌آوریم؛ مثلاً فقیرترین فرد، در حد معقولی می‌تواند مطمئن باشد که در خیابان‌های شهر، اتومبیل‌ها در جهت معین شده حرکت خواهند کرد و یا اینکه هر غذایی که توان خریدش را از هر فروشگاه‌ای داشته باشد در حد معقولی سالم و حلال خواهد بود. اما هر کدام از این فواید هزینه‌ای در بردارد؛ برای مثال حرکت منظم اتومبیل‌ها، به این معنی است که ما نمی‌توانیم هر طور که بخواهیم رانندگی کنیم بدون اینکه جریمه شویم. امنیتی که ما از آن برخورداریم و در خیابان مورد هجوم قرار نمی‌گیریم هزینه‌اش این است که ما نمی‌توانیم هر از چند گاهی که هوس کردیم به دیگران حمله کنیم. البته اینها به این معنی نیست که بگوییم نظم اجتماعی ما را از آزادی محروم می‌کند. اتفاقاً آزادی ما تنها با وجود نظم اجتماعی امکان‌پذیر می‌شود. رابطه دوسویه نظم و آزادی از پیامدهای الزامی هر جهان اجتماعی است.

در طول تاریخ عدالت اجتماعی یکی از آرمان‌های اصیل انسانی بوده است. به نظر شما رابطه دوسویه نظم و آزادی در جامعه عادل چگونه است؟

۱- زمین با انسان، انسان با روح، روح با عقل، عقل با علم، علم با عمل و عمل با اخلاص، حیات می‌یابد. پیامبر اکرم ﷺ

ویژگی های تار عنکبوت و خانه عنکبوت

- 1 تار عنکبوت محکم ترین ماده زیستی است که تاکنون شناخته شده است.² تارهای ابریشمی سازنده خانه عنکبوت، از فولاد هم محکم ترند.³ یک تار بلند عنکبوت پیش از پاره شدن تا پنج برابر طول خود کشیده می شود.⁴ اگر یک عنکبوت، تاری به ضخامت انگشت شست می ساخت می توانست یک هواپیمای جمبوجت را به آسانی حمل کند.⁵ شکل خانه عنکبوت نیز شگفت انگیز و به شکل دایره های متحدالمرکزی است که با شعاعی به هم متصل شده اند و با چسبندگی خود توان به دام انداختن حشرات را دارند. با این حال چرا قرآن آن را سست ترین خانه ها توصیف کرده است؟ (سوره عنکبوت، آیه ۴۱) ۱ خانه عنکبوت و نه تارهای آن، سست ترین خانه هاست؛ زیرا
  - 2 عنکبوت را نه از گرمای خورشید محافظت می کند و نه از سرمای زمستان؛ ۳ سایه کافی ایجاد نمی کند ۴ در برابر باران، تند باد و خطر مهاجمان قادر به محافظت از او نیست. این خانه از
  - 5 دوستی و مهربانی نیز تهی است ۶ در برخی عنکبوت ها جنس ماده، جنس نر را می کشد. در
  - 7 برخی حالت ها عنکبوت ماده بی رحمانه بچه های خود را می خورد؛ ۸ وقتی بچه عنکبوت ها از تخم بیرون می آیند، خود را در یک مکان بسیار شلوغ، داخل کیسه تخم می بینند. ۹ این خواهرها و برادرها به خاطر غذا یا فضا با هم درگیر می شوند و یکدیگر را می کشند.
- خدا زندگی انسان هایی را که غیر خدا را به دوستی و سرپرستی می گیرند، همچون کسانی می داند که به خانه سستی، همچون خانه عنکبوت پناه برده اند.

تأمل کنید

فرصت ها و محدودیت ها یا بایدها و نبایدهای جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می شوند. حقوق و تکالیف، به یکدیگر وابسته اند و هیچ کدام بدون دیگری محقق نمی شوند. برای شناخت عمیق تر فرصت ها و محدودیت های جهان اجتماعی، چند نمونه از حقوق و تکالیف خود را به عنوان عضو خانواده، مدرسه و کشور جمهوری اسلامی ایران نام ببرید.

فرصت ها و محدودیت های جهان متجدد کدام اند؟ منظور از جهان متجدد چیست؟

منظور از جهان متجدد، غرب بعد از رنسانس یعنی جهان غرب چهارصدسال اخیر است. اندیشمندان مختلف درباره ویژگی های این جهان اجتماعی گفت وگوهای بسیاری کرده اند و فرصت ها و محدودیت هایی را که این جهان برای بشریت به وجود آورده است، برشمرده اند. به نظر شما ویژگی های این جهان کدام اند؟

فرهنگ ← دنیوی = سکولار

معنوی ← توحیدی
اساطیری

ویژگی های فرهنگ دنیوی (فرهنگ سکولار) را بنویسید

جهان های اجتماعی را براساس فرهنگ آنها به دو نوع دنیوی و معنوی تقسیم می کنند:

- جهان دنیوی دارای فرهنگ دنیوی است. به **1** فرهنگ دنیوی «فرهنگ سکولار» نیز می گویند و منظور از آن **2** فرهنگی است که عقاید و ارزش های آن، مربوط به همین جهان است. در این فرهنگ **3** جهان دیگر انکار می شود یا **4** در محدوده منافی که برای خواسته های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می شود. جهان دنیوی **5** همه ظرفیت ها و استعداد های انسان را در خدمت دنیا به کار می گیرد و **6** ظرفیت ها و خواسته های معنوی انسان ها را به فراموشی می سپارد.

ویژگی های فرهنگ معنوی را بنویسید

1 ● جهان معنوی، فرهنگ معنوی دارد. این فرهنگ، هستی را فراتر از طبیعت می بیند و زندگی این جهان را در سایه حیات برتر، مقدس و متعالی می گرداند. **3** انسان در این فرهنگ از محدوده مرزهای این جهان عبور کرده، چهره های آسمانی و ملکوتی پیدا می کند.

جهان معنوی دو نوع **توحیدی** و **اساطیری** دارد. **برای "فرهنگ جهان توحیدی" مثال بزنید** که تفسیری توحیدی و الهی از انسان ارائه می دهند. فرهنگ جهان توحیدی است، اما **جهان اساطیری**، فرهنگ اساطیری دارد که به خداوندگاران و قدرت های فوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

انواع جهان های معنوی را نام ببرید

جهان اساطیری چگونه فرهنگی دارد؟ توضیح دهید

این سه جهان چه تصویری از طبیعت دارند و چگونه با آن تعامل می کنند؟

در جهان اجتماعی دنیوی، طبیعت هیچ گونه معنا، هدف و غایتی ندارد و صرفاً ماده خامی در اختیار انسان است که می تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند. بهره وری های بی نظیر کنونی و بحران های زیست محیطی کنونی در دنیا محصول همین دیدگاه است.

جهان اجتماعی دنیوی، چه تصویری از طبیعت دارد و چگونه با آن تعامل می کند؟

جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون های آنها می بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می سازد. منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات، نمونه ای از این محدودیت هاست.

جهان اساطیری چه تصویری از طبیعت دارد و چگونه با آن تعامل می کند؟

در جهان توحیدی، طبیعت موجودی زنده و آیت و نشانه خداوند حکیم و به خواست او مسخر انسان است و انسان خلیفه الهی و مسئول عمران و آبادانی طبیعت است. تصرفات انسان در طبیعت مقید به اراده حکیمانه الهی است.

جهان توحیدی چه تصویری از طبیعت دارد و چگونه با آن تعامل می کند؟

جهان متجدد، چه نوع جهان اجتماعی است و چه فرصت ها و محدودیت هایی دارد؟

یکی از متفکرانی که درباره ویژگی های جهان متجدد اندیشیده، **ماکس وبر** جامعه شناس آلمانی است. او فرصت ها و محدودیت هایی را برای این جهان اجتماعی بر می شمارد:

(جهان متجدد، رویکرد دنیوی و این جهانی دارد و در جهت برخوردارگی از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی دارد.)

منظور از این که جهان متجدد، رویکردی دنیوی و این جهانی دارد، چیست؟

* بسط و توسعه ی عقلانیت ابزاری" به عنوان یکی از ویژگی های جهان متجدد چیست؟

علوم تجربی در جهان متجدد، چه امکانی را برای انسان فراهم می کند؟

* در این جهان اجتماعی، آدمیان متوجه اهداف دنیوی اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی

استفاده می کنند. این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش بینی و پیشگیری از

حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری، زلزله، سیل و... و مسلط شدن بر آنها را به انسان می دهد. *

قوت افرونگ از علم و فن است از همین آتش، چراغش روشن است

اقبال لاهوری

■ به کارگیری علوم تجربی و فناوری حاصل از آن
در جهان متجدد، رواج کنش هایی که اهداف دنیوی دارند چه پیامدهایی دارد؟

منظور و بر از قفس آهنین چیست؟

در جهان متجدد، کنش هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می کنند (مانند استفاده از حسابداری و اقتصاد برای تخمین سود در بنگاه های اقتصادی یا استفاده از علوم مهندسی برای ساختن پل، جاده و...) به شدت رواج می یابند. رواج این دسته از کنش های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش های انسانی، مانند کنش های عاطفی و اخلاقی تنگ می کند. این وضعیت، به تدریج انسان ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده ای می سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می کند و فرصت رهایی از این قفس خودساخته را از آنان می گیرد. از این روند، به از دست رفتن اراده و آزادی انسان ها یاد می شود.)

افسون زدایی" به عنوان یکی از ویژگی های جهان متجدد را توضیح دهید
در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می شوند. جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند؛ به وسیله او به کار گرفته می شوند، دگرگون می شوند، به مصرف می رسند و هیچ گونه قداستی ندارند.

آیا در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می شوند؟ توضیح دهید

در نگاهش آدمی آب و گل است کاروان زندگی بی منزل است

اقبال لاهوری

این بیت شعر از اقبال لاهوری به افسون زدایی جهان متجدد اشاره دارد

۱- رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر طبیعت و جامعه را «گسترش عقلانیت ابزاری» می گویند.

روش های فرا تجربی کدامند؟

با افول علوم عقلانی و وحیانی در جهان متجدد، داوری در باره ی ارزش ها و آرمان ها چگونه انجام می شود؟
جهان متجدد کدام علوم را علم می داند؟
جهان متجدد فقط علمی را که با روش های تجربی به دست می آیند، علم می داند و علمی را که از روش های فراتجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می کنند، علم نمی شناسد. (با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش ها و آرمان های بشری - که پدیده های فرا تجربی اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند - از دست می رود و داوری درباره این امور، به تمایلات افراد و گروه های متفرق سپرده می شود) آیا راهی عقلانی و علمی برای ارزیابی فرصت ها و محدودیت های جهان های اجتماعی وجود دارد؟

نمودار فرصت ها و محدودیت های جهان متجدد از نگاه وبر

فرصت ها و محدودیت های جهان متجدد از نگاه وبر را نام ببرید

تفسیر کنید

فیلم سینمایی «عصر جدید» را ببینید و تصویری را که چارلی چاپلین از انسان معاصر ارائه می کند، تفسیر کنید.

فرهنگ دنیوی غرب = جهان متجدد = جهان مدرن = غرب بعد از رنسانس = غرب چهار صد سال اخیر

۱- از این روند، به زوال معنا و «عقلانیت ذاتی» یاد می شود.

خلاصه کنید

- هر جهان فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارد.

مفاهیم اساسی

جهان متجدد،

آنچه از این درس آموختیم